

DIN GUIDE TILL ETT

A large, bright yellow speech bubble with a tail pointing downwards and to the left, centered on the page. The text is contained within this bubble.

**hållbart
EVENEMANG**

Det här är en guide för dig som ordnar små eller stora evenemang på Åland. Vi vill inspirera och göra det lätt för dig att ta in miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet i din planering. Vi vill även hjälpa dig att förbereda, genomföra och följa upp insatserna. Det viktiga är inte var du står just nu. Du behöver inte göra allt rätt. Men du behöver ta ställning till om det här är viktigt.

Hållbarhetsguiden är framtagen av projektet "Axganmat på evenemang".

EN FÖRSTA CHECKLISTA

På kommande sidor hittar du en sammanställning av tips och konkreta verktyg att jobba med. Men för att göra det enkelt har vi här gjort en så kallad snabbgenomgång – åtta övergripande tips som alltid är användbara:

1. Ta med hållbarhetsfrågorna tidigt i planeringen.
2. Sätt upp hållbarhetsmål för evenemanget.
3. Samverka med destinationen/platsen och externa leverantörer för att göra ett så hållbart evenemang som möjligt.
4. Tänk över inköpen och ställ krav på leverantörerna.
5. Inhämta kunskap och inspiration från andra.
6. Inspirera själv andra arrangörer genom att berätta om era ambitioner och vad ni gör.
7. Mät, rapportera och utvärdera.
8. Dela med er av eventuella missöden och fira framgångar – såväl stora som små.

NÅGRA GODA EXEMPEL

I Sverige är flera av de stora evenemangen idag hållbart certifierade enligt ISO 20121. Bland annat Göteborgsvarvet, Way out West och Eurovisionsfestivalen. För Göteborgsvarvet har hållbarhetsarbetet till exempel inneburit att:

- ♥ Alla deltagare får åka gratis med kollektivtrafiken i anslutning till loppet.
- ♥ Inget flaskvatten säljs, i stället finns det kranar på området
- ♥ Fokus på hållbara livsmedel. Ekologisk, närproducerad, miljömärkt och Fairtrade-märkt mat serveras i så stor utsträckning som möjligt.

PLANERA OCH ORGANISERA

Många företagare har redan mer än fullt upp och så ska ännu en viktig uppgift utföras. Med rätt struktur och genom att ta med hållbarhetsfrågorna tidigt i arbetet funkar det. Sträva till att göra ert hållbarhetsarbete konkret, effektivt och mätbart.

Tillsätt en engagerad ansvarsperson och identifiera vilka viktiga hållbarhetsområden ni skall jobba med. Se sedan till att alla nyckelpersoner, medarbetare och externa partners är införstådda med evenemangets hållbarhetsprofil.

SÄTT KONKRETA MÅL

Liksom många andra branscher står evenemangsindustrin inför nya utmaningar och behöver också ställa om till klimatsmarta och hållbara lösningar.

På basen av FN:s globala hållbarhetsmål (se sid 13) identifierar hållbarhetsrådgivaren Simon Strandvik vid företaget Greentime följande mål som de viktigaste för evenemangsarrangörer som vill jobba mera hållbart:

**BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGAR ~ KOPPLAT TILL
UTSLÄPP SOM UPPSTÅR AV RESOR OCH SJÄLVA
EVENEMANGSPRODUKTIONEN ~ MÅL 13**

- ✓ Välj en evenemangsplats som är väl anpassad för evenemanget utgående från närmiljön och tillgänglighet.
- ✓ Om det är möjligt - välj gärna en plats/lokal som är miljöcertifierad.
- ✓ Ta olika transportalternativ i beaktande. Ju kortare och färre transporter desto bättre för miljön. Promenera och cykla – på Åland finns det mesta på kort avstånd. Både vanliga cyklar och elcyklar kan hyras från flera aktörer.

- ✓ Res kollektivt om det går, samåk annars och uppmuntra såväl personal som besökare att göra detsamma.
- ✓ Välj gärna miljömärkta boendialternativ för personal och besökare utifrån.
- ✓ Uppmuntra besökarna att klimatkompensera sina resor.
- ✓ Räkna ut och kompensera för hela evenemangets klimatpåverkande utsläpp.

HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION ~ KOPPLAT TILL ALLA VAROR SOM KÖPS IN ~ MÅL 12

- ✓ Ställ hållbarhetskrav på leverantörer och medarrangörer. Fråga era underleverantörer hur de kan hjälpa er att uppfylla era mål, till exempel gällande inköp, transporter och avfall.
- ✓ Välj i första hand lokala leverantörer och fråga efter lokala, miljömärkta och etiskt märkta produkter.
- ✓ Planera inköp utifrån att minimera – återanvända – återvinna.
- ✓ Ha en plan för överblivet material.
- ✓ Se till att det är enkelt att sortera avfall, både gällande evenemangets eget avfall och det som är genererat av besökarna.
- ✓ Det är viktigt att material och produkter som används inte innehåller skadliga ämnen och att de i största möjliga mån är återvinnings- eller återbrukbara.
- ✓ Undvik engångsartiklar, men går det inte att undvika – eftersträva då att använda produkter som är miljömärkta och återvinningsbara.

HAV OCH MARINA RESURSER ~ EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK
MÅNGFALD ~ KOPPLAT TILL LIVSMEDEL SOM FÖRTÄRS
~ MÅL 14 OCH 15

Maten som äts på ett evenemang har en stor påverkan på miljön samtidigt som mat och dryck är en viktig del av besökarnas upplevelse. Ofta minns besökare maten lika väl som resten av upplevelsen och innehållet av evenemanget när de återberättar upplevelsen. Maten kan alltså bli en viktig budbärare i ert hållbarhetsarbete.

Så här kan du tänka kring mat och dryck vid ett evenemang:

- ✓ Erbjud lokalt producerad mat och dryck, gärna ekologisk och efter säsong. På så vis minskas transporterna och ni gynnar åländska producenter som ser till att vi har öppna landskap och biologisk mångfald. På <https://landsbygd.ax/producenter/> kan du enkelt hitta en lista på våra lokala producenter.
- ✓ Kommunicera tydligt vad ni serverar och var maten och drycken kommer ifrån.
- ✓ Genom att välja rätt råvaror kan evenemangets miljö- och klimatpåverkan minskas avsevärt. Säkerställ att maten som serveras inte innehåller utrotningshotade arter. Kom ihåg att utländskt kött innebär en mycket större klimatpåverkan än lokalproducerat kött och klimatsmarta vegetariska alternativ.
- ✓ Tänk på att allergiinformation och innehållsförteckningar på maten förenklar för många.
- ✓ Mat som inte äts upp är en stor bov. Börja med att minska tallriksstorlekarna, det gör stor skillnad för ett minskat matsvinn.
- ✓ Ge bort överbliven mat om det går, exempelvis till Matbanken, något dagis eller äldreboende.

- ✓ Erbjud vanligt kranvatten i stället för buteljerat vatten. Vanligt vatten är hälsosamt och hållbart, utan transporter och onödigt avfall. Genom att Kranmärka evenemanget visar ni också att ni tar ställning för en bättre miljö och inspirerar andra att också välja kranvatten.
- ✓ Om flaskvatten måste serveras, köp helst åländskt buteljerat vatten eller se till att det åtminstone är miljömärkt (t.ex. KRAV, Fairtrade eller MSC)".
- ✓ Tänk gärna på att kaffe och te ska vara etiskt märkta. Andra produkter som gärna får vara etiskt märkta är bland annat choklad, socker, bananer, nötter och vin.

ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR ~ KOPPLAT TILL DE SOM ARBETAR PÅ EVENEMANGET ~ MÅL 8

**Superentreprenören Richard Branson har sagt "Take care of your employees and they will take care of your business". Alltså: "Ta hand om era medarbetare så tar de hand om era affärer".
Så här kan du gå till väga:**

- ✓ Säkerställ att ni har en jämlik arbetsplats fri från diskriminering där alla kan och vågar göra sin röst hörd. Verka för att skapa en inkluderande arbetsplats som uppmuntrar till mångfald.
- ✓ Anlita och samarbeta i första hand med lokala leverantörer, producenter och volontärer i genomförandet av evenemanget.
- ✓ Satsa på en produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och lika lön för lika arbete för alla i organisationen.
- ✓ Se till att ha försäkringarna i skick.
- ✓ Ha en utarbetad arbetsmiljöpolicy och gör riskanalyser inför evenemanget.

- ✓ Utbilda all personal som skall jobba på evenemanget, såväl anställda som volontärer.
- ✓ Ta hänsyn till säkerhet, tillgänglighet och trygghet utifrån det sociala perspektivet och till arbetsmiljön utifrån ekonomisk och social hållbarhet.

Som evenemangsarrangör ansvarar du också för säkerheten under evenemanget. Förutom brand- och utrymningssäkerhet innebär det bland annat att det ska finnas en säkerhetsansvarig på plats, att det ska råda god ordning, att rätt personer får tillträde till evenemanget, att gränsen för tillåtet antal personer i lokalen eller på området inte överskrids, att leverantörer följer ordnings- och säkerhetsföreskrifterna och att lagar följs och tillstånd är i skick.

HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN ~ KOPPLAT TILL DET LOKALA AVTRYCKET ~ MÅL II

Ju mer alla handlar hemma desto mer pengar stannar kvar på Åland och bidrar till ökade skatteintäkter som i förlängningen går till såväl skola och sjukvård och övriga samhällsbärande tjänster. Att marknadsföra hållbarhet stärker också varumärket Åland som helhet samtidigt som det kan locka fler besökare både till evenemanget och till regionen.

- ✓ Samverka i första hand med lokala aktörer, dels för en bättre miljö – dels för ökad sysselsättning på hemmaplan.
- ✓ Planera ditt evenemang på en plats där så många som möjligt kan delta. Tillgänglighet är att göra det möjligt för personer som till exempel har svårt att höra, se, röra sig eller som har svårt att förmedla information att delta i evenemanget.
- ✓ Tänk på hur ni kan förvalta vårt lokala kultur- och naturarv när ni planerar evenemanget.

- ✓ Välj en evenemangsplats som beaktar eventuellt buller och trafikstörningar som kan påverka såväl besökare som de som bor nära evenemangsplatsen. Håll en bra dialog med närboende för att undvika missnöje och eventuella klagomål.
- ✓ Samverka med stad eller kommun, övriga myndigheter och organisationer kring hållbarhetsfrågan. Det kan vara att ni till exempel informerar evenemangets besökare om var det finns laddstolpar för elbilar, var man kan hyra cyklar eller hittar turlistor till kollektivtrafiken, att ni arbetar med effektiv återvinning och framför allt att ni erbjuder en säker och trygg plats under evenemanget.
- ✓ Fundera på hur ni ytterligare kan bidra till lokalsamhället. Kan ni till exempel starta eller koppla er till en redan befintlig insamling till förmån för någon samhälls- eller miljöorganisation? Kan ni samarbeta med någon ideell organisation?

KOMMUNICERA HÅLLBARHET

Genom att informera om det hållbarhetsarbete som görs skapas ännu mer positiv marknadsföring för evenemanget, samtidigt som det blir ett gott exempel för andra arrangörer. Det här kan du tänka på då du kommunicerar hållbarhet:

- ✓ **Kommunicera gärna evenemangets koppling till hållbar utveckling och de globala hållbarhetsmålen till alla involverade – personal, besökare, volontärer, leverantörer och övriga samarbetspartners.**
- ✓ **Tydliggör evenemangets ställningstaganden gällande de tre hållbarhetsaspekterna, koppla dem till de hållbarhetsmål ni sätter upp och låt detta vara en del av evenemangets kommunikationsplan. Berätta om era ambitioner och vilka hållbara åtgärder som görs.**
- ✓ **Prioritera digital kommunikation och marknadsföring före tryckt material så långt det är möjligt.**
- ✓ **Involvera och utmana både personal och besökare till att bidra till ett hållbart evenemang – och få dem att berätta om det kopplat till evenemanget.**
- ✓ **Har ni tillgänglighetsanpassat evenemanget – informera om det redan på förhand.**
- ✓ **Informera kontinuerligt om evenemangets trygghets- och säkerhetsarbete för både personal och besökare inför och under evenemanget.**

UTVÄRDERA OCH RAPPORTERA

Förbättringsarbete är viktigt för det fortsatta arbetet med hållbar utveckling. Utvärdera därför evenemanget både hos personal och besökare.

- ✓ Utvärdera utgående från era egna checklistor och dokumentera vad som fungerat bra och mindre bra.
- ✓ Notera förbättringsmöjligheter och hållbara idéer för framtida evenemang noga.
- ✓ Berätta därefter hur ni har bidragit till en hållbar utveckling för både evenemangsdeltagare och lokalsamhället. Sprid era erfarenheter, både goda och mindre bra, så hjälper ni andra att arrangera hållbara evenemang i framtiden.

HÅLLBARHETSCERTIFIERA DITT EVENEMANG

TA ETT
STEG TILL!

Som evenemangsarrangör kan du bli riktigt konkret i ditt hållbarhetsarbete och välja att certifiera ditt evenemang som hållbart enligt ISO 20121. Detta är möjligt sedan OS i London år 2012.

Poängen är att skapa ett ledningssystem som säkerställer att evenemanget har ett hållbart fokus i samtliga led, det vill säga gällande ekonomi, sociala frågor, miljö och påverkan på samhället.

När hållbarhetsarbetet blir konkret får det inte bara effekter för evenemanget i sig utan det är också lättare att ställa tydliga krav på till exempel leverantörer. Alla inblandade i ett evenemang (deltagare, volontärer, allmänheten) blir, mer eller mindre - direkt eller indirekt, påverkade av ett hållbart evenemang.

Medvetenheten om och synligheten för vad som är hållbart i samhället ökar - och det berör oss alla.

Arbetet med att få ett evenemang hållbarhetscertifierat följer en utarbetad plan som innehåller allt från planeringsarbete till analyser av vad som saknas. Kriterierna är framtagna av branschen gemensamt, medan revisionen görs av en extern, oberoende part. Certifieringen följs upp varje år.

HÅLLBARA EVENEMANG ENLIGT FN

LITE
BAKGRUND!

DE TRE HÅLLBARHETSASPEKTERNA

Det pratas om hållbarhet nästan överallt idag. Även om de flesta i första hand tänker på miljön och olika klimatfrågor när de hör ordet innefattar ordet hållbarhet egentligen tre olika aspekter som alla behöver få ta plats i de beslut man fattar, både innanför och utanför företagets väggar.

1. Klimat- & miljö - den globala aspekten. Vi behöver bedriva vår verksamhet på ett sådant sätt att vi har fungerande ekosystemtjänster, som förser oss med ren luft, rent vatten, filtrering av UV-strålar, insekter som pollinerar växterna - med mera.
2. Ekonomisk hållbarhet - den hushållande aspekten. Vi behöver agera långsiktigt och inte fokusera på att maximera inkomsterna på kort sikt. Hur motverkar er verksamhet fattigdom och håller ni er inom de ekologiska ramarna?
3. Social hållbarhet - den mänskliga aspekten. Hur påverkar er verksamhet er själva och alla runtomkring? Hur respekteras de mänskliga rättigheterna? Här ingår förstås hur den egna personalen mår. Men också att alla på ett rättvist, jämställt och jämlikt sätt ska kunna ta del av jordens resurser.

BRIGHTPLANET.SE SAMMANFATTAR KORT OCH KONCIST:

Hållbart företagande är att "ta ansvar för den egna verksamhetens påverkan på samhället". Ytterst handlar det om vem både du som person och ni som företag vill vara? Vilka avtryck vill du/ni lämna efter er och vad vill du/ni bli ihågkomna för?

Principles for Sustainable Events

Definition for event sustainability: Sustainability for events means taking action towards preserving our natural environment; promoting a healthy, inclusive society; and supporting a thriving economy. The Principles for Sustainable Events address all 17 of the United Nations Sustainable Development Goals.

Four principles of event sustainability

1

Event organisers and suppliers share responsibility for implementing and communicating sustainable practices to their stakeholders.

2

Basic environmental practices include:

- Conservation of resources, including water, energy and natural resources
- Waste management
- Carbon emissions reduction and management
- Supply chain management and responsible purchasing
- Biodiversity preservation

3

Basic social considerations include:

- Universal human rights
- Community impacts
- Labour practices
- Respect for culture
- Safety and security
- Health and well-being

4

Sustainable events support thriving economic practices through:

- Collaboration and partnerships
- Local support, including small and medium enterprises (SMEs) Stakeholder participation
- Equitable economic impact
 - Transparency
- Responsible governance

To endorse the Principles for Sustainable Events, or to view the list of current endorsers, visit www.eventscouncil.org/Sustainability/Sustainability-Pledge.

HÅLLBARHET I VÄRLDEN...

Begreppet hållbar utveckling myntades av FN:s världskommission för miljö och utveckling och definierades i den s.k. Brundtland-rapporten: Vår gemensamma framtid från år 1987.

I september 2015 antog världens stats- och regeringschefer en ny utvecklingsagenda och nya globala mål för hållbar utveckling. Agenda 2030 består av 17 globala mål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga och trygga samhällen.

Agenda 2030 innebär att världens ledare har lovat att uppnå de globala målen till år 2030. Det betyder även att de som undertecknat agendan tagit ett gemensamt ansvar för ovanstående 17 punkter.

...OCH ETT HÅLLBART ÅLAND

Ålands lagting beslutade år 2014 att det åländska samhället ska utvecklas på hållbarhetsområdet senast år 2051. För att förverkliga Ålands utvecklings- och hållbarhetsstrategi skapades nätverket bärkraft.ax.

Visionen för ett hållbart Åland lyder "Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar" vilket i korthet innebär följande:

1. Den första beståndsdelan - alla kan blomstra – uttrycker en önskan om att samhället ska göra det möjligt för varje individ att blomstra utgående från sina egna förutsättningar. Det är också ett öppet "alla" som inkluderar människor utanför Åland och andra levande varelser än människor. Det är också viktigt att det egna blomstrandet inte får gå ut över andras möjligheter att blomstra.
2. Den andra beståndsdelan - i ett bärkraftigt samhälle – uttrycker en vilja att vi som bor på Åland kan försörja oss på egen hand med hållbar mat på bordet, hållbart tak över huvudet och hållbara transporter.
3. Den tredje beståndsdelan - på fredens öar - handlar om ett samhälle som lever i samklang med en vår viktigaste omgivande resurs - vattnet. Ett Åland vars omgivande vatten är rent och som förenar samhällena runt Östersjön och i övriga Norden.

ETT GEMENSAMT ANSVAR

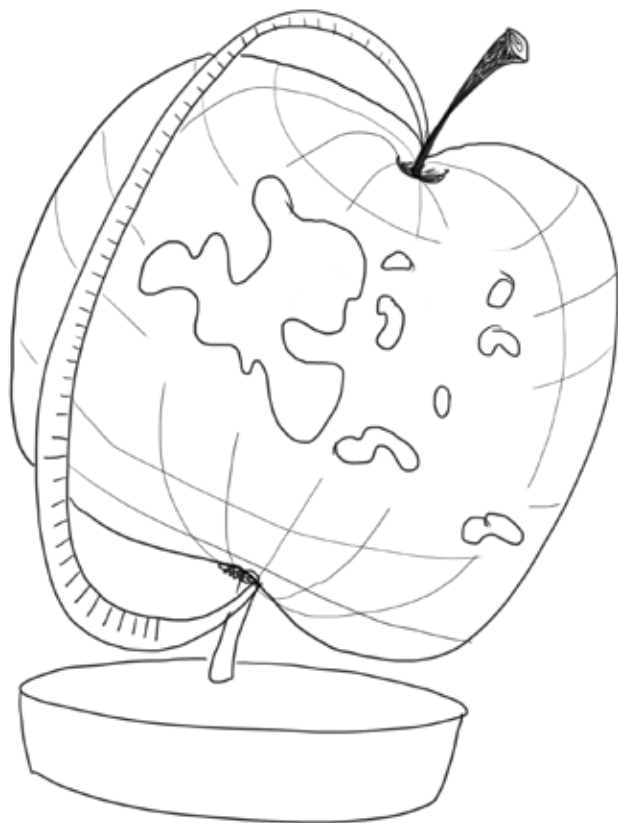
I skrivande stund har vi åtta år kvar på oss att uppfylla de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Även om de globala målen kan kännas vidlyftiga är de utmärkta verktyg och stöttepelare i både det lokala och egna hållbarhetsarbetet. Du kan helt enkelt välja ut delar som passar din egen verksamhet och analysera den utveckling som sker - eller inte sker.

För oss på lilla Åland är det viktigt att veta att en av de viktigaste principerna i Agenda 2030 är att målen och arbetet ägs och leds av varje land och att fokus ligger på det lokala. Hållbarhetsfrågorna på Åland är vårt gemensamma ansvar: landskapets, kommunernas, företagens – och ditt.

Ett förverkligande av den åländska hållbarhetsvisionen innebär ett sätt att vara som vi ännu inte har upplevt. Tillsammans kan vi göra Åland till en plats där alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle.

HUR VILL VI ATT VÄRLDEN
OCH ÅLAND SKA SE UT ÅR 2030?

TACK

FÖR ATT DU GÖR
HÅLLBARA VAL

